Meditatie Spreuken 21:1-10

Friday 06 July 2012

Haastige spoed...

In SamenGeroepen vinden we onderaan de pagina met kerkdiensten het bijbelleesrooster voor de komende weken. Op zaterdag 7 juli geeft dit rooster Spreuken 21:1-10. Daar heb ik een spreuk uitgenomen voor deze meditatie namelijk vers 5: "De plannen van een vlijtig mens strekken hem tot voordeel, wie overijld te werk gaat, zal gebrek lijden."

Het boek Spreuken is niet zo gemakkelijk te becommentariëren. Je hoort niet vaak een preek of meditatie over één van de spreuken. Dat vindt ongetwijfeld zijn grond in het feit, dat al die spreukenwijsheid zomaar los-vast naast elkaar is neergezet. Er zijn wel blokken tekst met inhoudelijke samenhang bijv. over de wijsheid (hfdst. 8) of over de ideale huisvrouw (hfdst. 31). De meeste teksten echter leiden een eigen bestaan onder diverse kopjes: spreuken van Salomo, uitspraken van Agur, raadgevingen voor koning Lemuël.

Destijds (1955) schreef Helmut Lamparter een commentaar op het boek Spreuken met een heel unieke aanpak. Hij ontleent het organiserend principe niet aan het bijbelboek zelf, maar aan de tien geboden. Een beetje gewaagd, maar wel leuk. De tien geboden representeren Gods ultieme wijsheid. Dan moet het wel raar lopen, wil je al die spreuken niet in één van die tien hoofdstukjes onder kunnen brengen... Spreuken 21:5 is terecht gekomen bij het zevende gebod: Gij zult niet stelen. Het gaat over het al dan niet rechtmatig of verstandig verwerven van geld en goed. In de onmiddellijke nabijheid zet Lamparter drie andere spreuken: 1. In de schoot geworpen rijkdom is weer snel verdwenen; gestage groei maakt rijk (13:11); 2. IJver zonder kennis leidt tot niets; wie overijld te werk gaat, maakt al snel een blunder (19:2); 3. Een eerlijk mens wordt rijk gezegend, wie snel rijk wil worden, blijft niet ongestraft (28:20).

Uitlegkunde is de wetenschap van sleutel en slot. De hier genoemde teksten reiken ons de sleutel aan waarmee we toegang krijgen tot de verkondiging van Spreuken 21:5. Zo legt de Schrift zichzelf uit. In onze taal kennen we het spreekwoord "haastige spoed is zelden goed." Dat dekt voor een belangrijk deel wat hier bedoeld wordt. Als je al te snel vooruitloopt op winst en rijkdom ben je tot mislukken gedoemd. Waarom? Omdat je gedreven wordt door begeerte. Omdat je te veel haast hebt. Je bent een onbezonnen mens. Je bent niet met overleg te werk gegaan. Je hebt er niet eens aan gedacht om met God te rade te gaan. Dat alles getuigt niet van geloof, van degelijkheid of van een weldoordachte aanpak. Vroeger stond er op de bazaar wel eens een grabbelton. Het kan zijn dat je al te gretig graait en grabbelt en dat het ernstig tegenvalt wat je naar boven haalt. Nee... pas maar op als je snel rijk wilt worden! Er is een rijkdom waar velen niet van weten en die veel mooier is: Een leven met God.